PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Vahvin farmari -kisassa pärjää edelleen maatilalla hankituilla voimilla. **NUORTEN TUOTTAJIEN PROJEKTIVASTAAVA TATJA VAHTIVAARA**

07.07.14

Aurinko nousee

Helsingissä kello 4.08
ja laskee kello 22.41
Oulussa kello 2.48
ja laskee kello 23.55

Päivän sana

7.7. Silloin poika meni itseensä ja ajatteli: ”Minun isäni palkkalaisilla on kaikilla yllin kyllin ruokaa, mutta minä näännyn täällä nälkään.” Luuk. 15:17
8.7. Kun poika vielä oli kaukana, isä näki hänet ja heltyi. Hän juoksi poikaa vastaan, sulki hänet syliinsä ja suuteli häntä. Luuk. 15:20

Nimipäiviä

Tänään maanantaina: Klaus, Launo
Huomenna tiistaina: Turo, Turkka

Mietelause

Pilvivuoret jylhät
repeävät jo.
Valojuovin heikoin
hehkuu aurinko.
Yli järven peilin,
tumman, tyvenen,
hellä sateenkaari
kohoo huikaisten.

Saima Harmaja

MERKKIPÄIVIÄ

80-VUOTIAS

Maanviljelijä **Jorma Tuohino** 8.7. Kempele. Ei juhlavastaanottoa.

Lähetä merkkipäiväilmoitus Maaseudun Tulevaisuuteen

Julkaisemme vain päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä merkkipäivätietoja. Kirjallisesti lähetettävissä tiedoissa tulee olla merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, merkkipäivän ajankohta, titteli, kotipaikka ja lyhyt maininta merkkipäivän vietosta. Kuvaksi käy mustavalko- tai värikuva. Palsta on maksuton. Tiedon tulee olla perillä viisi päivää ennen lehden ilmestymistä. Osoite: Maaseudun Tulevaisuus, ”Merkkipäivät”, PL 440, 00101 Helsinki, tai sähköpostilla *merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi*

Weteraanikoneet puksuttavat muistoja menneistä

Joka puolella kuuluu tasainen puksutus. Koneet tuntuvat tähdentävän, että nuorten on syytä oppia entisajan taitoja vielä kun vanhoissa henki pihisee.

PEKKA FALI

Ylivieskalainen Matti Perälä lorauttaa ryyppybensaa 30-luvulla valmistettuun Ares-maamoottoriin. Harvinaisia moottoreita valmistettiin aikoinaan Helsingin Sirpalesaaressa. Perälä ei ole nähnyt niitä museoissakaan.

OULAINEN (MT)

Kaikki sai alkunsa maamoottoreista. Entisajan voimanlähteitä tultiin katsomaan Oulaisiin ensi kertaa 1990-luvun alussa.

”Kun yleisöä saapui 1 500, ajateltiin, että hyvä. Tätä kannattaa jatkaa”, Wanha Woima -yhdistyksen puheenjohtaja **Jouni Aitto-oja** kertoo.

Weteraanikonepäivistä on 22 vuodessa kasvanut raskaan sarjan konefestivaalit. Nyt niissä käy viikonlopun aikana yli 20 000 vierasta.

Hevosella siirrettiin

Maamoottorit antoivat 1930–50-lukujen tienoilla voimaa puimakoneisiin, sirkkeleihin ja pärehöyliin.

Eläkkeelle jäänyt koneistaja ja nykyinen koneharrastaja **Matti Perälä** lorauttaa kaasuttimeen ryyppybensaa.

”Katsotaan, lähteekö käyntiin”, hän hymyilee tuohilakki öljyssä.

Muutaman veivauksen jälkeen putkesta alkaa tupruta savua.

Toimii.

Maamoottoreita siirrettiin aikoinaan hevosella maatilalta toiselle.

”Masinisti oli tärkeä henkilö, joka usein pääsi peräkammariin syömään”, Perälä juttelee.

Mestareita ja kisällejä

Moottorit eivät kuitenkaan kiinnostaneet pientä **Jyry Noposta** lainkaan.

Hän innostui sepän puuhista.

”Tule äkkiä takomaan, kun rauta on kuumaa”, koruseppäharrastaja **Harri Regula** hoputtaa poikaa.

Raudankappaleesta Jyry takoo omilla nimikirjaimillaan varustetun korun.

Pajalla touhuaa ainakin kolmen sukupolven väkeä. Kisällistä mestariksi onkin Weteraanikonepäivien teema tänä vuonna.

”Pienet pojat ovat sepän töistä usein innoissaan, mutta murrosikä saa heidät kiinnostumaan muista asioista”, seppämestari **Risto Tavasti** harmittelee.

Tavasti toivoo, etteivät vanhat käsityöammatit jäisi unholaan.

Kolmet häät lauantaina

Koneiden ja pajojen lisäksi Wanhan Woiman naiset kokosivat vanhalle kyläkoululle hääperinnenäyttelyn.

”Ihmisillä on tapana tulla tänne koko perheen voimin. Siksi on hyvä olla jotain muutakin kuin koneita”, **Seija Tenhula** toteaa.

Viikonlopun ajan näyttelyvieraat saivat ihastella eri vuosikymmenten häämuotia.

Kirsikkana kakun päällä koneiden keskellä nautittiin lauantaina kolmen morsiusparin häähumusta.

SUVI NIEMI

Kittiläläinen Jyry Noponen (oik.) tekee isälleen korua harrastajaseppä Harri Regulan opastuksella. Regulan pojat Valtteri (vas.) ja Vili seuraavat työn edistymistä.

Koneiden keskellä esiteltiin myös häämuotia 1900-luvun alusta 1970-luvulle.

Vanhat traktorit kokoontuvat Hyvinkäällä

Viidettätoista kertaa järjestettävä Ferguson-päivä kerää kymmenet vanhat traktorit Suomen Rautatiemuseon puistoon Hyvinkäälle.

Tänä vuonna myös 50–60-lukujen mopot osallistuvat tapahtumaan. Traktoreiden ja mopojen lisäksi tervetulleita ovat vanhat työkoneet ja muut museoajoneuvot.

Tapahtuma alkaa lauantaina 12.7. kello 10, jolloin Fergusonit, Fordit, Zetorit ja muut traktorit sekä vanhat mopot ovat löytäneet paikkansa museon puistosta.

Traktorikatselmuksen jälkeen vanhat kulkupelit valmistautuvat juhlaparaatiin, joka lähtee kiertämään Hyvinkään katuja kello 12.30.

Halukkaat pääsevät nauttimaan höyryjunan kyydistä, kun Suomen vanhin toimintakuntoinen leveäraiteinen höyryveturi, Leena, liikennöi museoraiteella iltapäivällä.

Suomen Rautatiemuseon puistorautatiellä pienet veturit kyydittävät lapsia ja aikuisiakin sään salliessa.

Kesäkahvila on avoinna museon puistossa kello 10–16.30.

Museon puistoalueelle on vapaa pääsy. Suomen Rautatiemuseo on avoinna Ferguson-päivänä kello 10–17, jonne pääsee normaalilla sisäänpääsymaksulla. **MT**

Vahvin farmari valitaan Paimiossa

Maataloustöissä hankitut voimat pääsevät testiin ensi viikon lauantaina Paimiossa, kun suomen vahvimmat maanviljelijät ottavat toisistaan mittaa. Suomen vahvinta farmaria etsitään lauantaina 9.7. Paimion metsäkoululla.

Tänä vuonna mukaan on ilmoittautunut kahdeksan miestä ja neljä naista.

”Viime vuoden miesten ja naisten sarjojen voittajat ovat myös mukana puolustamassa mestaruuttaan”, kertoo Peimarin Nuorten tuottajien projektivastaava **Tatja Vahtivaara**.

Nuorten tuottajien yhdistys toimii Sauvon ja Paimion alueella.

Viiden lajin kisa

Lauantain kisalajit ovat lastaus, krusifiksi, farmarikävely, traktorin veto ja uutena traktorin renkaan pyöritys.

Lastauksessa nostetaan kuusi tavaraa lavalle. Krusifiksissa kilpailijat pitävät sivulla käsiään, joissa on painot. Farmarikävelyssä kannetaan kanistereita ja traktorinvedossa vedetään traktoria. Uutuuslajina on traktorin renkaan kääntäminen.

”Viime vuodesta päätimme nostaa hieman painoja, mutta kisassa pärjää edelleen maatilalla hankituilla voimilla”, Vahtivaara toteaa.

Kisan juontaa kansanedustaja ja voimanainen **Kike Elomaa**, ja tuomarina toimii **Aarne Matintalo**.

Tavoite: Yli 2 500 katsojaa

Farmarien voimakisa on osa aluen yhdistysten Maaseutupäivää. Lapsiperheille ohjelmassa on voimailun lisäksi muun muassa kasvomaalausta, hevosajelua ja polkutraktorirata.

Koneista kiinnostuneet voivat päivän aikana katsella traktorinäyttelyä, sillä Paimion metsäkoululla esittäytyvät Valmetit kautta vuosikymmenten. Vanhimmat koneet ovat 1930-luvulta, ja uudempaa traktorisukupolvea edustaa Maaseutunuorten Kesäkissa-traktori.

Viime vuonna tapahtuma keräsi yli 2500 katsojaa, ja tänä vuonna järjestäjät tähtäävät vähintään samoihin lukuihin.

”Olemme tilanneet hyvää säätä, joten todennäköisesti kävijöitä on yhtä paljon kuin viime vuonna”, Vahtivaara hymähtää.

LIINA NIITTYMAA

Cyde Hyttisestä Vuoden ulkopohjoiskarjalainen

Entinen joensuulainen, rockin sekatyömies **Jari ”Cyde” Hyttinen** on valittu vuoden 2014 ulkopohjoiskarjalaiseksi.

Hyttinen toimii vastaavana tuottajana helsinkiläisessä Provisual-yrityksessä.

”Cyde on tuonut Pohjois-Karjalaa positiivisesti esille vuosia. Hän järjesti vuonna 2005 ulkopohjoiskarjalaisille Eastunit-tapahtumia Helsingissä, repertuaariin kuuluvat myös **Esa Pakarisen** ja **Jaakko Tepon** ainutlaatuisten tuotantojen uudelleen esilletuominen”, perusteli maakuntajohtaja **Pentti Hyttinen**.

”Cyden käsialaa ovat Joensuun epävirralliset Facebook-sivut, joilla on peräti 12 000 tykkääjää.” **MT**

Saunamaratonilla kiire unohtuu

Jyväskylän Sarvenperällä saunotaan keskiviikkona 9.7. jo järjestyksessään kahdestoista saunamaraton.

Kyläyhdistyksen järjestämässä maratonissa osallistujat kiertävät yhden päivän aikana 18 eri saunaa Sarvenperän ja Saukkolan kylien rantamaisemissa.

Tapahtumaan osallistuu noin sata saunomisen ystävää. Heidät on valittu arvonnalla, koska kaikki halukkaat eivät mahtuneet mukaan.

Saunamaraton ei ole ajanottokilpailu, vaan jokaisessa saunassa heitetään ainakin yhdet kunnon löylyt. Aikaa suoritukseen on syytä varata noin 10 tuntia.

Saunat ovat pääosin rantasaunoja, joiden joukossa on myös savusauna. Maratonin varrella saunojat pääsevät vierailemaan muun muassa korsusaunassa ja siirtosaunassa.

Saunojen välimatkat kuljetaan kyläteitä ja metsäpolkuja pitkin kävellen, uiden tai soutaen. Matkaa kävellen kertyy noin 10 kilometriä. **MT**

PENTTI SAMMALLAHTI

Eläimet ovat jälleen osa maisemaa. Vasen kuva on Gotlannista vuodelta 1997. Pentti Sammallahden klassikoihin lukeutuvat kuvat ovat Solovetskista vuodelta 1992 (oikealla).

Tunnettuja klassikoita ja yllätyksellisiä harvinaisuuksia

TERVO (MT)

Suomalaisen valokuvataiteen kansainvälisesti tunnetuimpiin nimiin lukeutuvan **Pentti Sammallahden** upea retrospektiivinen näyttely on koottu Tervon luontokuvakesää varten taiteilijan omista kokoelmista.

70 valokuvaa taiteilijan eri vuosikymmeniltä on ripustettu entisen kalantutkimuskeskuksen rakennukseen. Kokonaisuutta on ollut suunnittelemassa lukuisia isoja valokuvanäyttelyitä ja -kirjoja tuottanut **Riitta Raatikainen**.

”Tila kosken partaalla on niin hieno, ettemme kestäneet katsella sitä tyhjillään”, Raatikainen kertoo kolmatta kesää yleisölle avoinna olevan valokuvagallerian taustoista.

”Kunta antoi tilat ja lupasi palkata valvojan, kun taas me, valokuvauksen ammattilaisista koostuva talkooporukka, lupasimme tuottaa sisällöt. Ajatus oli tehdä niin laadukasta ja hyvää kuin mitä ikinä maailmassa pystytään tekemään.”

Vanhimmat näyttelyyn valikoiduista kuvista ovat 1970-luvulta. Joukossa ovat niin tunnetuimmat klassikot kuin iso joukko yllätyksellisiä harvinaisuuksia.

Yhteistä kuville on lämmin asenne usein karuakin elämää kohtaan ja täydellisyyttä hipovat sommitelmat. Sekä tietenkin ihmisen ja eläimen suhde ympäristöönsä, luonto.

Katsoja voi jokaisen kuvan kohdalla viihdyttää itseään etsimällä taiteilijalle tunnusomaisia variksia, harakoita, sorsia ja tietenkin koiria kuvista.

Ajattoman merkityksellisyys

”Näyttelytoiminnan taustalla on ideologia. Valokuvaajavalintamme kertovat, ettei täällä keskitytä perusluontokuvaan, vaan ihmisen ja luonnon suhteeseen. Siihen, miten se kantaa”, Raatikainen kertoo.

Tarkka havainnoitsija Pentti Sammallahti on vuosikymmenten ajan nähnyt ohi kiitävien hetkien kauneuden, huumorin ja ajattoman merkityksellisyyden.

Taiteilija on vedostanut aina kuvansa itse viimeisen päälle huolellisesti.

Luontosuhde voimissaan

Näyttelyn rinnalla Tervon Lohimaassa on mahdollisuus ihmetellä rantaan talkoilla rakennettua Camera obscuraa eli sitä, miten kameran linssi toimii.

Lisäksi Tervon kesässä pidetään valokuvauskursseja. Heinäkuun lopussa **Jukka Gröndahl** opastaa vedenrajavalokuvauksen saloihin ja elokuun alussa **Marja Pirilä** johdattaa neulanreikävalokuvauksen saloihin.

Savon Sanomien pääkirjoitustoimittajana päätyökseen kirjoittava Raatikainen innostuu siitä, miten voimissaan kulttuuri Suomen maaseudulla on.

”Maaseutu on täynnä monenlaisia osaajia, jotka ovat tulleet tekemään meidän kanssamme tätä luontokuvakesää. Toivottavasti kurssit täyttyvät, koska ilman osallistujia niitä ei voida järjestää. Suuri haaveeni on täyttää koko ranta valokuvataiteella ja tuottaa Tervoon huippunäyttelyitä myös maailmalta.”

LIISA YLI-KETOLA

Pentti Sammallahden näyttely on avoinna 10.8. saakka päivittäin kello 12–18 osoitteessa Lohitie 701 Tervossa.

KUKA?

Pentti Sammallahti

Syntynyt 1950 Helsingissä. Myös hänen isoäitinsä oli valokuvaaja.
Liittyi kameraseuraan 14-vuotiaana ja piti ensimmäisen yksityisnäyttelynsä 1971.
Retrospektiivinen teos nimeltä Täällä kaukana ilmestyi 2012. Siinä on valokuvia vuosilta 1964–2011. Teos käännetty kuudelle kielelle.
Tunnustuksia: Taideteollisen korkeakoulun kunniatohtori, Suomen Leijonan Pro Finlandia 2006, Suomen kulttuurirahaston palkinto 1997 ja Kritiikin kannukset 1980.
Henri Cartier-Bresson valitsi Sammallahden sadan suosikkikuvaajansa joukkoon vuonna 2004.